

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Coma. Descriptio VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

cipiorum, quorum vis maxima in parua mole spectabilis emicat, carne durâ est, & solida, quo, & illa inditi à Deo caloris flamma contineatur facilius. & necessaria perpetui motus agitatio, atque diuturnior, atque expeditior, sic in suos actus prorumpat: caro hæc triplici villorum genere intertexta est, quorum recti à basi ad mucronem extremum producti, in cordis diastole sanguinem per venam cauam in dextrum sinum, aërem per arteriam venosam in sinistram trahunt, obliquorum ministerio attractis perfruitur, qui verò transuersi orbiculatim, cor, eiusque ventriculos ambiunt, sanguinem in pulmones, vitalem spiritum in aortam, & fumidos vapores in arteriam venosam egerunt. Adfunt venæ nutritivæ, & ingenium calorem, fouentes arteriæ, totam basin cordis instar coronæ cingunt, & ramulos hinc inde explant. Totum deinde corpus peculiari tunica cingitur, & adipe copioso, tota fere cordis superficies obliuitur, ne ob perennes motus incendio cõflagret, & fatifcat. Quid eius motum loquat? quem non minus mirari liceat, quam celi habitantis conuersionem, aut Euripi septies interdiu, & noctu reciprocantis æstus: hæc agitatione fit spirituum generatio, & nihil omnino in perfecto animali ferax est, nisi vis illa præpotens cordis fecunditatem largiatur.

MANVS, ET DIGITI,

Descriptio VII.

Quàm verò aptas, & quàm multarum artium ministras manus natura homini dedit: digitorum enim contractio, facilis, facilisque porrectio, propter molles commissuras, & artus, nullo in motu laborant: Itaque ad pingendum, ad sculpendum, ad neruorum eliciendos sonos, ac tiliarum apta manus est admotione digitorum. Atque hæc oblectationis, illa necessitatis, cultus dico agrorum, extractionesque tectorum, tegumenta corporum, vel, texta, vel suta, omnemque fabricam artis, & feris; ex quo intelligitur, adiuuenta animo, percepta sensibus, adhibitis opificum manibus, omnia nos consequutos, vt tecti, vt vestiti, vt salui esse possimus, vrbes, muros, domicilia, delubra habeamus. Iam verò operibus hominum, manibus cibi varietas inue-

nitur, & copia, nam & agri multa ferunt, que vel statim consumantur, vel mandentur condita vetustati, & præterea vescimur bestiis, & terrenis, & aquatilibus, & volatilibus, partim capiendo, partim alendo, efficitur etiam domitu nostro quadrupedum vectioes, quorum celeritas, atque vis nobis ipsis adfert vim, & celeritatem: nos onera, quibusdam bestiis, nos iuga imponimus, nos elephantorum acutissimis sensibus, nos sagacitatem canum, ad vtilitatem nostram abutimur, nos è terræ cauernis ferrum eliciuimus, rem ad colendos agros valde necessariam. Nos aris, auri, argenti venas penitus abditas inuenimus, & ad vsum aptas, & ad ornatum decoras: arborum autem consecutione, omnique materia, & culta, & syluestri, partim ad calefaciendum corpus igni adhibita, & ad mitigandum cibum vtimur, partim ad ædificandum, vt tecti, septi, frigora, caloresque pelamus, magnos vsus autem affert ad nauigia facienda, quorum cursibus suppeditantur, omnes vndique ad vitam copiam, quasque res violentissimas natura genuit, earum moderationem nos soli habemus, maris, atque ventorum, propter nauticarum rerum scientiam, plurimisque maritimis rebus fruimur, atque vtimur.

C O M A.

Descriptio VIII.

Coma reuerenda in scribis, veneranda in sacerdotibus, terribilis in bellatoribus, decora in adolescentibus, compra in mulieribus, dulcis in pueris, inquit Ambrosius Hexam. lib. 6. cap. 9.

Huius descriptionem in muliere persequutus est Apuleius, suo, vt solet stylo intemperantius velificatus.

Quid cum capilli color gratus, & nitor splendidus illicet? & contra solis aciem vegetus fulgurat? vel placidus renidet? aut in contrariam gratiam variat aspectum, & nunc aurum coruscans, in mellis lenem deprimitur umbram, nunc coruina nigredine carulus, columbarum colli flosculos æmulatur: vel cum guttis Arabicis obunctus, & pectinis arguti dente tenui discriminatur: & pone versum coarctus oculis occurrens, instar speculi reddit imaginem gratiorem.

Quid

Quid cum frequenti sobole spissus cumulat verticem? vel prolixa serie porrectus dorfa permanat: tanta denique capillamenti dignitas, ut quamuis auro, veste, gemmis, omnique cætero mundo exornata mulier incedat, tamen nisi capillum distinxerit, ornata non possit videri. At in Photide non operosus, sed inornatus, ornatus addebat gratiam. Vberes enim crines leniter emissos, & ceruice dependulos, ac deinde per colla dispositos, sensimque sinuato patagio residentes, paulisper ad finem conglobatos, in summum verticem nodus astrinxerat.

Apul. lib. 2. Met.

Nota.

Contra solis aciem vegetus fulgurat. Callistratus de coma Narcissi; νόμισις ἐπιχρῶσις ὑσραστῆ, capillis aureis fulgurabat non facis ἑμφατικῶς; reddidit fulgebatur. Idem ἡλιώσαν comam Meleagri dixit.

At in contrarium lege. Aut in contrarium. Aurum coru. car. s. in mellis lenem deprimitur umbram; significat aurū radiantis fulgura mellei coloris minus vegeti, velut quibusdā umbris temperari. Διαφανομένης, & ὑποφανομένης κόμας, dixit Nazianzenus, oratione vndecima.

Coruina nigredine carulus. Hunc capillorū colorem probat Anacreon;

Ἔσπερ μοι τῆς ἐχέας τὸ πρῶτον

Ἀπαλάσε, & μελαίνας.

Columbarum collis. Quæ Lucretius describit lib. 2. Nero Cæsar in suis Leoninis.

Colla Tyberiacæ splendent agitata columba. Guttis arabicis; unguento nardino, vel lachryma myrrha, quæ laudatissima est in Arabia. De unguentis, & tinctura capillorum notius, quàm hic debeat inculcari.

Pectinis arguti dente enui discrimatur, aut morsu numerosi dentis eburno.

Multifidum discrim. narat. Claud. in nuptiis Honorij. v. 103.

Pone versus coarctus: pone verticem nodus religatus.

Crines nodantur in aurum. Maro.

Patagio. Beroaldus exponit ornamentū genus, quod summa in camisia circa ceruices assunt mulieres, crif. pissimum, & sinuatum.

CORPVS HVMANVM IN specie.

SEV.

Variæ descriptiones hominum.

A P O L L O.

Descriptio IX.

Ex Apuleio, lib. 1.

Descriptiones Apuleij si quæ occurrent, cū summo delectu erunt imitandæ: nam hic author, quod præmonui, sæpe durus est, insolens, & supra modum paridus: habet tamen multum ingenij, & si meliori Ciceroniani styli censura castigatus esset, plus in istis obtineret venustatis.

Contra Apollinem (ridiculum dictu) aduersis virtutibus culpabat: quod Apollo effret, & coma intonsus, & genis gratus, & corpore glabellus, & arte multiscius, & fortuna opulentus. Iam primum, inquit, crines eius præmulsis antijs, promulsis caproneis, anteuentuli, & propenduli, corpus totum grauissimum, membra nitida, lingua faridica, seu tute oratione, siue versibus malis virobique facundia æquiparari. Quid? quod vestis textu tenuis, tactu mollis, purpura radians? quid? quod & lyra eius auro fulgurat, ebore candidat, gemmis variegat? quid quod & doctissime, & gratissime cantillat? hæc omnia, inquit, blandimenta, nequaquam virtuti decora, sed luxurie accommodata, circa corporis sui qualitate in speciem maximam ostentare.

Nota.

Apollinis characterem similiter habet Apollonius, Argon auticón lib. 11. v. 675.

Quintus Calaber, lib. 9.

Antipater, εἰς ἀγαλλμα Ἀπόλλωνος.

Anthog. 4. Philost. Iun. p. 837. in Marsya.

Coma intonsus. Nonn. Dionys. lib. 10.

§ § § 3 Φοῖβος